

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudkyň Mgr. Sylvie Šiškeové a Mgr. Lenky Oulíkové v právní věci žalobce: **Mgr. J. F.**, zastoupeného prof. JUDr. Bc. Tomášem Gřivnou, Ph.D., advokátem se sídlem Revoluční 1044/23, Praha 1, proti žalované: **Bezpečnostní informační služba**, se sídlem Nárožní 1111/2, Praha 5, proti rozhodnutí ředitele žalované ze dne 25. 9. 2020, č. j. 1307-8/2020-BIS-1, o kasační stížnosti žalované proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 8. 12. 2022, č. j. 6 Ad 13/2020-35,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á**.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou podanou k Obvodnímu soudu pro Prahu 1 se žalobce domáhal po státu zadostiučinění za nemajetkovou újmu, která mu měla vzniknout v důsledku nezákonného rozhodnutí o propuštění ze služebního poměru u žalované. Obvodní soud řízení zastavil a věc postoupil k rozhodnutí žalované. Náměstek pro zabezpečovací složky žalované poté rozhodl, že žalobce nemá nárok na náhradu nemajetkové újmy. Odvolání proti tomuto rozhodnutí ředitel žalované zamítl rozhodnutím označeným v záhlaví a rozhodnutí náměstka potvrdil.

[2] Žalobce se proti napadenému rozhodnutí bránil u Městského soudu v Praze, který vyslovil nicotnost prvostupňového i odvolacího rozhodnutí. Podle městského soudu nebyly k vydání obou rozhodnutí příslušné správní orgány. Žalovaná i obvodní soud vycházely z usnesení zvláštního senátu zřízeného podle zákona č. 131/2002 Sb., o rozhodování některých kompetenčních sporů, ze dne 15. 1. 2019, č. j. Konf 11/2018-16, č. 3874/2019 Sb. NSS. Nálezem Ústavního soudu ze dne 30. 6. 2020, sp. zn. Pl. ÚS 1/19 však bylo toto usnesení zrušeno a následně zvláštní senát usnesením ze dne 14. 1. 2022, č. j. Konf 11/2018-64, č. 4315/2022 Sb. NSS, rozhodl, že příslušným vydat rozhodnutí o nároku na náhradu škody a nemajetkové újmy je soud.

[3] Žalovaná (stěžovatelka) podala proti rozsudku městského soudu kasační stížnost. Namítla, že § 124 odst. 9 zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů (zákon o služebním poměru), pokrývá náhradu veškeré újmy způsobené příslušníkovi, včetně nemajetkové. Tato náhrada i s ohledem na pracovněprávní judikaturu v zásadě převyšuje to, oč zaměstnanec přišel ve své majetkové sféře. Kompenzace nemajetkové újmy nad rámec plnění podle § 124 odst. 9 zákona o služebním poměru by byla namísto tehdy, pokud by žalobce tvrdil existenci zvláštních okolností, které by citované ustanovení nepokrývalo. Takové okolnosti žalobce netvrdil ani neprokázal.

[4] Citovaný nálezn Ústavního soudu podle stěžovatelky nevylučuje možnost, že v určité dílčí oblasti je úprava v zákoně o služebním poměru komplexní. Ustanovením § 124 odst. 9 zákona o služebním poměru se Ústavní soud nezabýval. Ani obavy ze systémové podjatosti nejsou podle stěžovatelky namísto. Městský soud se měl věnovat speciální povaze § 124 odst. 9 zákona o služebním poměru.

[5] Žalobce ve vyjádření ke kasační stížnosti namítl, že kasační stížnost nereaguje na podstatu rozsudku městského soudu. Stěžovatelka nepolemizuje se závěry o nicotnosti rozhodnutí a její argumentace tak mří zccla mimo podstatu napadeného rozsudku. Stěžovatelka se zabývá pouze domnělým vztahem obecnosti a speciality zákonů v oblasti odškodňování nemajetkové újmy. K těmto aspektům se pak žalobce ještě blíže vyjádřil.

[6] Stěžovatelka v replice uvedla, že v kasační stížnosti namítla nesprávné posouzení právní otázky městským soudem. Proto se nemůže mjet s meritem věci. Nepřípustnost kasační stížnosti nelze dovozovat ani z toho, že výslovně neoznačila její důvody. Pochybení městského soudu spatřuje stěžovatelka právě v tom, že se městský soud přes její upozornění nezabýval vztahem speciality a generality zákona o služebním poměru a zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád).

[7] Podle § 104 odst. 4 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.), není kasační stížnost přípustná, opírá-li se jen o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103, nebo o důvody, které stěžovatel neuplatnil v řízení před soudem, jehož rozhodnutí má být přezkoumáno, ač tak učinit mohl.

[8] Nejvyšší správní soud (NSS) dospěl k závěru, že stěžovatelčina kasační argumentace je nepřípustná ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. Je třeba zdůraznit, že kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského (městského) soudu (§ 102 s. ř. s.). Z toho plyne, že aby byla kasační stížnost věcně projednatelná, musí kvalifikovaným způsobem zpochybňovat právě rozhodnutí krajského (městského) soudu (usnesení NSS ze dne 30. 6. 2020, č. j. 10 As 181/2019-63, č. 4051/2020 Sb. NSS).

[9] Městský soud v rozsudku nejprve s odkazem na judikaturu NSS vyložil, v čem obecně spočívá nicotnost správního rozhodnutí a jaké jsou její důsledky. Následně uvedl, že napadená rozhodnutí jsou nicotná, neboť k jejich vydání nebyly správní orgány vůbec věcně příslušné. V tomto směru odkázal na nálezn Ústavního soudu sp. zn. Pl. ÚS 1/19

pokračování

a navazující usnesení zvláštního senátu č. j. Konf 11/2018-64. Uvedl, že ačkoli správní orgány vycházely z dřívější judikatury, s ohledem na tzv. retrospektivní účinky judikatury musel vyslovit nicotnost.

[10] Kasační stížnost se však otázce nicotnosti obou správních rozhodnutí ani náznakem nevěnuje. Stěžovatelčina argumentace se soustředí v zásadě pouze na to, jaký je rozsah náhrady podle § 124 odst. 9 zákona o služebním poměru, zda tato náhrada kryje i kompenzaci nemajetkové újmy a za jakých podmínek je možné uplatnit nárok na náhradu nemajetkové újmy podle obecnějších právních předpisů. Zabývá se tedy věcnou správností obou správních rozhodnutí; ta je však v případě nicotnosti zcela irelevantní. I kdyby napadená správní rozhodnutí spočívala na správném právním hodnocení, nemůže to mít žádný vliv na závěr, že byla vydána absolutně věcně nepřislušnými orgány, k čemuž dospěl městský soud.

[11] Vedle toho stěžovatelka pouze v obecné rovině uvádí, že se Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 1/19 konkrétně nevěnoval § 124 odst. 9 zákona o služebním poměru. Z toho však stěžovatelka opět dovozuje pouze závěry ohledně vztahů mezi jednotlivými úpravami náhrady újmy a nijak neargumentuje ve vztahu k hranicím mezi civilní soudní pravomocí a věcmi svěřenými k rozhodování správním orgánům.

[12] Je tedy zjevné, že kasační stížnost postrádá polemiku se závěry městského soudu o nicotnosti napadených správních rozhodnutí, a tudíž ani částečně nezpochybňuje jeho rozhodovací důvody. Stěžovatelka neuvedla konkrétnější argumenty, na jejichž základě považuje výrok rozsudku městského soudu za nezákonný. Nebyly tak uplatněny žádné kasační důvody ve smyslu § 103 s. ř. s.

[13] Řízení o kasační stížnosti ovládá zásada dispoziční. NSS proto není oprávněn ani povinen domýšlet argumenty za stěžovatele. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta (viz rozsudek NSS z 3. 12. 2020, č. j. 7 Afs 251/2020-29, bod 11 a tam citovaná judikatura).

[14] NSS stěžovatelku před posouzením kasační stížnosti nevyzýval k jejímu doplnění o další kasační námitky, neboť podaná kasační stížnost důvody obsahovala (byť šlo o jiné důvody, než které jsou uvedeny v § 103 s. ř. s.). Postup podle § 109 odst. 1 ve spojení s § 106 odst. 3 s. ř. s. je namístě jen v situaci, kdy kasační stížnost neobsahuje vůbec žádnou argumentaci (ani pokus o ni). Postup podle tohoto ustanovení není určen k tomu, aby soud, který obdrží byť krátký, ale strukturovaný právní text, pedagogicky vedl zaměstnance stěžovatelky disponujícího vysokoškolským právnickým vzděláním, jenž za stěžovatelku v kasačním řízení jedná, upozorňoval ho na smysl kasační stížnosti (který je zřejmý ze zákona) a nabádal ho k vylepšení a doplnění kasační argumentace (obdobně viz usnesení č. j. 10 As 181/2019-63, bod 19).

[15] NSS tedy odmítl kasační stížnost jako nepřípustnou [§ 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 104 odst. 4 a § 120 s. ř. s.].

[16] O nákladech řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 3 ve spojení s § 120 s. ř. s.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. září 2023

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu